

Hallitus

Aika 26.04.2024 klo 09:07 - 10:21

Paikka Nh Graniitti

Käsitellyt asiat

§	Otsikko	Sivu
§ 36	Kokouksen järjestäytyminen	4
§ 37	Tapiolan urheilupuiston vesihuolto, hankesuunnitelma (AK)	5
§ 38	Länsi-Pakilan vesihuollon saneeraus (vaihe 1), hankesuunnitelma (AK)	6
§ 39	Myrmyäen vesitornin ja Kivistön paineenkorotusaseman välinen yhdysvesijohto, hankesuunnitelma (AK)	8
§ 40	Suomenojan jätevedenpuhdistamon purkusopimus (AK)	8
§ 41	Sinimäentie – Kalevalantie vesihuollon rakentaminen	10
§ 42	Kaivoksela – Myrmyäki vesihuollon rakentaminen, osa 3	11
§ 43	Sako- ja umpikaivolietteiden tyhjennys- ja kuljettaminen Kirkkonummella 2025–2030	12
§ 44	HSY:n osallistuminen Vantaan ratikan alliansseihin	13
§ 45	Talousarviolainan ottaminen	16
§ 46	HSY:n edustaminen Pääkaupunkiseudun Vesi Oy:n varsinaisessa yhtiökokouksessa	16
§ 47	Kevätyhtymäkokouksen 31.5.2024 koolle kutsuminen	18
§ 48	Viranhaltijoiden päätösten seuraaminen	19
§ 49	Tiedoksi merkittävät asiat	20
§ 50	Muut asiat ja seuraava kokous	21

Osallistujat

	Nimi	Tehtävä	Lisätiedot
Läsnä	Hertell Sirpa	Varapuheenjohtaja	
	Jokela Laura	Jäsen	
	Kokko Kristiina	Jäsen	
	Laakso Ville	Jäsen	
	Miettinen Taisto	Jäsen	
	Pasterstein Dennis	Jäsen	
	Seppänen Tia	Jäsen	
	Stranius Leo	Jäsen	
	Suihkonen Tuomas	Jäsen	
	Vuorela Antti	Jäsen	
	Ahola Eero	Varajäsen	
	Aitola Minna	Varajäsen	
	Seitsamo Alex	Varajäsen	
	Manninen Rikhard	Asiantuntijajäsenen varajäsen, Helsinki	
	Isotalo Olli	Asiantuntijajäsen, Espoo	Poissa § 40
	Masar Christoffer	Asiantuntijajäsen, Kauniainen	
	Fred Tommi	Toimitusjohtaja	
	Haapala Minna	Talousjohtaja	
	Pekkarinen Miikka	Sihteeri, johtava lakimies	
	Kouvo Petri	Toimialajohtaja, jätehuolto	
Heinonen Mari	Toimialajohtaja, vesihuolto		
Peltomaa Jouni	Tulosaluejohtaja, tukipalvelut		
Pääkkönen Satu	Tulosaluejohtaja, seutu- ja ympäristötieto		
	Hahtala Riitta-Liisa	Viestintäjohtaja	
	Hämäläinen Anu	Hallintos sihteeri	
Poissa	Nygård-Peltola Mia	Puheenjohtaja	
	Korkman Anna	Jäsen	
	Lehmuskallio Paula	Jäsen	
	Lindroos Kristiina	Jäsen	
	Sinnemäki Anni	Asiantuntijajäsen, Helsinki	
	Westlin Henry	Asiantuntijajäsen, Vantaa	

Allekirjoitukset

Sirpa Hertell
puheenjohtaja

Miikka Pekkarinen
pöytäkirjanpitäjä

Käsitellyt asiat

Pöytäkirjan tarkastus

Antti Vuorela
pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirjan nähtävilläpito

Pöytäkirja on asetettu nähtäväksi HSY:n verkkosivuille osoitteessa
www.hsy.fi/maatoksenteke

Pöytäkirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Hallitus

§ 36

26.04.2024

Kokouksen järjestäytyminen

Hallitus 26.04.2024 § 36

Esittelijä
ValmistelijaToimitusjohtaja Tommi Fred
Hallintosihteeri Anu Hämäläinen, puh. 050 330 5195

Päätösehdotus (TF)

Hallitus päättää

- a. todeta kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi, sekä
- b. valita pöytäkirjan tarkastajaksi Antti Vuorelan (varalla Sirpa Hertell).

Päätös

Hallitus päätti

- a. todeta kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi, sekä
- b. valita pöytäkirjan tarkastajaksi Antti Vuorelan.

Hallitus

§ 37

26.04.2024

Tapiolan urheilupuiston vesihuolto, hankesuunnitelma (AK)

Hallitus 26.04.2024 § 37
412/00.01.013.0132/2024

Esittelijä Toimitusjohtaja Tommi Fred
Valmistelija Vesihuollon toimialajohtaja Mari Heinonen, puh. 050 320 3909

Tapiolan urheilupuiston hankkeessa aluetta kehitetään nykyistä vielä monipuolisemmaksi urheilupalveluiden keskittymäksi. Samalla alueelle mahdollistetaan hotelli- sekä asuntorakentaminen.

Tapiolan urheilupuistohanke tullaan toteuttamaan kahdessa vaiheessa. Rakentamisen 1. vaihe (pohjoisosa) aloitetaan kesällä vuonna 2025 ja 2. vaihe (eteläosa) arviolta vuonna 2028.

Vesihuolto rakennetaan uudelle Syöttäjänkujalle sekä Kulmalipunkujalle. Kaava-alueen verkostojen piiriin liittyy noin 1160 uutta asukasta. Lisäksi Koivu-Mankkaan tielle rakennetaan puuttuva hulevesiviemäri. Alueella toteutetaan hankkeen edellyttämät johtosiirrot.

Hankkeen kustannusarvio perustuu vuoden 2024 hintatasoon. Hankkeen vesihuollon osuus on noin 3,6 milj. euroa (alv 0 %). Hanke toteutetaan vuosina 2025–2029.

Päätösehdotus (TF) Hallitus päättää hyväksyä Tapiolan urheilupuiston vesihuollon hankesuunnitelman siten, että hankkeen kokonaiskustannusarvio on 3,6 milj. euroa (alv 0 %). Lisäksi hallitus päättää oikeuttaa vesihuollon toimialajohtajan päättämään hankkeeseen liittyvistä hankinnoista.

Päätös Hallitus päätti ehdotuksen mukaan.

Liitteet
- Tapiolan urheilupuisto, hankesuunnitelma

Hallitus

§ 38

26.04.2024

Länsi-Pakilan vesihuollon saneeraus (vaihe 1), hankesuunnitelma (AK) Hallitus 26.04.2024 § 38
414/00.01.013.0132/2024Esittelijä
ValmistelijaToimitusjohtaja Tommi Fred
Vesihuollon toimialajohtaja Mari Heinonen, puh. 050 320 3909

Länsi-Pakilan vesihuollon saneeraus (vaihe 1) -hanke on osa laajaa hankekokonaisuutta Pakilan aluesaneeraus. Vesijohtoveden laatu on alueella heikentynyt putkimateriaalien, putkien iän ja liian suurien jakelujohtojen vuoksi. Veden laadun ylläpito ja toistuvat äkilliset vesijohtovuodot sitovat resursseja ja vettä joudutaan juoksuttamaan jatkuvasti. Myös jätevesiviemäriverkosto on huonokuntoinen ja vuotava.

Länsi-Pakilassa on hulevesitulvahaasteita, jotka ovat olleet esillä niin HSY:llä kuin hulevesien hallinnan kokonaisuudesta vastaavalla Helsingin kaupungillakin. Helsingin kaupunki on teettänyt hulevesiselvityksen vuonna 2021. Hulevesitulvat ovat aiheuttaneet vahinkoja alueen kiinteistöille. Katualueiden ja verkoston saneerauksen lisäksi olisi tarpeen eriyttää urakan yhteydessä mahdolliset kiinteistöjen sekaviemärintratkaisut sekä mahdollisesti saneerata tonttijohtoja. Kiinteistöjen hulevesien hallinnan osalta Helsingin kaupunki toimii valvovana viranomaisena.

Varsinainen Pakilan aluesaneeraus toteutetaan 2030-luvulla. Helsingin kaupunki on kuitenkin priorisoinut Länsi-Pakilan luoteiskulman hulevesitulvahaasteiden vuoksi ja on ohjelmoinut oman katuhankkeensa rakentamisen vuodelle 2025. Tästä syystä HSY toteuttaa kaupungin hankkeen yhteydessä vesihuollon saneerauksen Välitalontien, Ripusuontien, Niittyluhdantien, Lähdepolun ja Heinämiehentien alueella. Samassa yhteydessä toteutetaan myös Elontien hankkeet, jotka HSY oli alun perin ohjelmoinut vuodelle 2026 HSY-vetoisena hankkeena.

Investointiohjelmassa 2023–2032 hankkeelle ei ole varattu kohdennettuja määrärahoja, lukuun ottamatta Elontietä, jolle on varattu 1,3 milj. euroa (alv 0 %) v. 2026. Tulevaan investointiohjelmaan hankkeelle varataan 4,0 milj. euroa (alv 0 %) Elontien määrärahojen lisäksi.

Hankkeen kokonaiskustannusarvio on yhteensä 5,3 milj. euroa (alv 0 %). Hanke toteutetaan Helsingin kaupungin kadunrakennushankkeen yhteydessä alustavan aikataulun mukaan vuosina 2025–2027.

Päätösehdotus (TF)

Hallitus päättää hyväksyä Länsi-Pakilan vesihuollon saneeraus (vaihe 1) -hankesuunnitelman siten, että hankkeen kokonaiskustannusarvio on 5,3 milj. euroa (alv 0 %). Lisäksi hallitus päättää oikeuttaa vesihuollon toimialajohtajan päättämään hankkeeseen liittyvistä hankinnoista.

Päätös

Hallitus päätti ehdotuksen mukaan.

Liitteet

- Länsi-Pakilan vesihuollon saneeraus (vaihe 1), hankesuunnitelma

Hallitus

§ 39

26.04.2024

Myyrmäen vesitornin ja Kivistön paineenkorotusaseman välinen yhdysvesijohto, hankesuunnitelma (AK) Hallitus 26.04.2024 § 39
413/00.01.013.0132/2024Esittelijä
ValmistelijaToimitusjohtaja Tommi Fred
Vesihuollon toimialajohtaja Mari Heinonen, puh. 050 320 3909

Kivistön pienpainepiirissä asuu noin 17 000 asukasta (tilastotieto 2022) ja alue kasvaa vauhdikkaasti. Vuoteen 2030 mennessä alueelle ennustetaan muuttavan 10 000 uutta asukasta. Alueen voimakas kasvu lisää vedenjakelun toimintavarmuuden merkitystä. Tästä syystä Kivistön pienpainepiirin vedenjakelua on varmistettava. Alueen vedenjakelun toimintavarmuutta lisätään rakentamalla alueelle toinen runkovesijohtoyhteys. Tässä hankkeessa toteutetaan kokonaisuudesta Myyrmäen vesitornin ja Kivistön paineenkorotusaseman välinen yhteys.

Investointiohjelmassa 2023–2032 kahdentamishankkeelle on kokonaisuudessaan varattu 10 milj. euroa (alv 0 %) v. 2025–2027.

Myyrmäen vesitornin ja Kivistön paineenkorotusaseman välisen yhdysvesijohtohankkeen kustannusarvio perustuu vuoden 2024 hintatasoon. Hankkeen kokonaiskustannusarvio on yhteensä 6,3 milj. euroa (alv 0 %) sisältäen rakennussuunnittelun ja tutkimukset. Rakentamishanke toteutetaan vuosina 2025–2026.

Päätösehdotus (TF)

Hallitus päättää hyväksyä Myyrmäen vesitornin ja Kivistön paineenkorotusaseman välisen yhdysvesijohdon hankesuunnitelman siten, että hankkeen kokonaiskustannusarvio on 6,3 milj. euroa (alv 0 %).

Päätös

Hallitus päätti ehdotuksen mukaan.

Liitteet

- Kivistön vedenjakelun varmistaminen, hankesuunnitelma

Hallitus

§ 40

26.04.2024

Suomenojan jätevedenpuhdistamon purkusopimus (AK) Hallitus 26.04.2024 § 40
427/00.01.013.0132/2024Esittelijä
ValmistelijatToimitusjohtaja Tommi Fred
Vesihuollon toimialajohtaja Mari Heinonen, puh. 050 320 3909
Hankepäällikkö Arto Mettinen, puh. 040 334 2867

Suomenojan jätevedenpuhdistamon toiminta on päättynyt uuden Blominmäen jätevedenpuhdistamon käyttöönoton myötä. Laitos on HSY:lle tarpeeton ja se puretaan. Purkamisen jälkeen vuokralla oleva maa-alue luovutetaan takaisin Espoon kaupungille.

HSY:n ja omistajakaupunkien välillä sovituisissa maa-alueiden vuokrausperiaatteissa (HSY:n hallitus 19.11.2010 § 149) on todettu mm, että vuokralainen on velvollinen kustannuksellaan poistamaan vuokra-alueilla tai niiden maaperässä mahdollisesti olevat rakennus- tai muut jätteet ja vanhat rakenteet, kuten johdot, putket, pylväät, asfaltoinnin, mm. perustukset tai muut vastaavat sekä siivoamaan vuokra-alueen. Kuitenkin Suomenojan jätevedenpuhdistamon osalta on todettu, että maaperän puhdistamisesta ja rakenteiden purkamisesta aiheutuvien kustannusten jakamisesta sovitaan erikseen HSY:n ja Espoon kaupungin kesken.

Kustannusjaon periaatteista on neuvoteltu HSY:n ja Espoon kaupungin välillä. Neuvottelujen perusteella esitetään purkutöiden jaksottamisesta ja jakamisesta siten, että HSY:n kustannusosuus purkukustannuksista on 70 % ja Espoon kaupungin 30 %. Purkamatta jää vähäisessä määrin rakennuksia ja rakenteita, joita voidaan hyödyntää alueen jatkokäytössä. Näiden osalta omistus siirtyy Espoon kaupungille ja purkukustannusjako on sama kuin pääpurku-urakan. Alueelle jää myös purkamisessa syntyvän betonimurskan välivarasto, joka mahdollistaa betonimurskan hyödyntämisen kustannustehokkaasti. Purkutyön valmistumisen jälkeen alue luovutetaan Espoon kaupungin hallintaan, minkä jälkeen Espoon kaupunki vastaa alueesta. Alueelle jäävien rakenteiden myöhemmästä purkamisesta vastaa Espoon kaupunki. Mikäli betonimurskaa ei pystytä hyödyntämään vastaa HSY ja Espoon kaupunki yhdessä kustannuksista sopimuksen mukaisesti. Tehdyissä pilaantuneen maan tutkimuksissa alueelta on löydetty kunnostusta vaativia pilaantuneita maita vähäisessä määrin. Maat kunnostetaan purku-urakan yhteydessä.

Purkutyöt on tarkoitus toteuttaa vuoden 2025 loppuun mennessä. Purkamiseen liittyvistä urakoista päätetään erikseen.

Käsittely ja muutettu päätösehdotus

Espoon kaupungin asiantuntijajäsen Olli Isotalo poistui kokouksesta päätöksenteon ajaksi. Isotalo edustaa Espoon kaupunkia, joka on sopimuksen toinen osapuoli (yhteisöjäävi).

Keskustelun aikana hallituksen jäsen Leo Stranius ehdotti, että päätösehdotukseen lisätään kappale ”Hallitus pitää tärkeänä, että vanhoja rakenteita purettaessa toimitaan varoen, jotta kansainvälisesti arvokkaan Finnoon lintukosteikon vedenkorkeus ja vedenlaatu eivät häiriinny purkutyön johdosta, jolloin Espoon kaupungilla on halutessaan mahdollisuus ylläpitää lintukosteikkoa.”
Esittelijä päätti muuttaa päätösehdotustaan Leo Straniuksen ehdotuksen mukaan.

Päätösehdotus (TF) Hallitus päättää hyväksyä Espoon kaupungin kanssa tehtävän sopimuksen Finnoon jätevedenpuhdistamon purusta ja alueen ennallistamisesta vuokrasuhteen päättyessä ja valtuuttaa toimitusjohtajan tekemään tarvittaessa sopimukseen vähäisiä muutoksia ja allekirjoittamaan sopimuksen.

Päätös Hallitus päätti esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan hyväksyä Espoon kaupungin kanssa tehtävän sopimuksen Finnoon jätevedenpuhdistamon purusta ja alueen ennallistamisesta vuokrasuhteen päättyessä ja valtuuttaa toimitusjohtajan tekemään tarvittaessa sopimukseen vähäisiä muutoksia ja allekirjoittamaan sopimuksen.

Hallitus pitää tärkeänä, että vanhoja rakenteita purettaessa toimitaan varoen, jotta kansainvälisesti arvokkaan Finnoon lintukosteikon vedenkorkeus ja vedenlaatu eivät häiriinny purkutyön johdosta, jolloin Espoon kaupungilla on halutessaan mahdollisuus ylläpitää lintukosteikkoa.

Liitteet

- Sopimus Finnoon jätevedenpuhdistamon purusta ja alueen ennallistamisesta vuokrasuhteen päättyessä

Hallitus

§ 41

26.04.2024

Sinimäentie – Kalevalantie vesihuollon rakentaminen

Hallitus 26.04.2024 § 41
155/05.050.502.5021/2024

Esittelijä
Valmistelija

Vesihuollon toimialajohtaja Mari Heinonen
Osastonjohtaja Jarno Köykkä, puh. 040 044 2753

Hankinta käsittää Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän Vesihuoltoverkoston rakentamisen ja saneerauksen välillä Sinimäentie – Kalevalantien. Kohde sijaitsee Espoon kaupungin Mankkaan ja Pohjois-Tapiolan kaupunginosissa.

Hankinta on erityisalojen hankintalain (1398/2016) mukainen EU-kynnysarvon ylittävä rakennusurakka. Määräaikaan 23.4.2024 mennessä saatiin tarjoukset kolme (3) alan yritykseltä.

Selvitys hankinnan tarkoituksesta, tarjouspyyntömenettelystä, valituista tarjouksista sekä edotus perusteluineen on esitetty hallituksen jäsenille jaetun esityslistan liitteenä. Päätös perustuu tarjouspyynnön mukaisesti tarjousten kokonaistaloudelliseen edullisuuteen.

Hankintasopimus ei synny tällä päätöksellä tai sen tiedoksiannolla, vaan vasta kirjallisen hankintasopimuksen allekirjoittamisella

Päätösehdotus (MH)

Hallitus päättää

a. valita Vesihuoltoverkoston rakentaminen ja saneeraus välillä Sinimäentie - Kalevalantie urakan toteuttajaksi kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen jättäneen VM Suomalainen Oy:n vertailuhinnalla 12 282 520 euroa (alv 0 %),

b. oikeuttaa vesihuollon toimialajohtajan tai hänen määräämänsä allekirjoittamaan hankinnasta tehtävän sopimuksen sekä tarvittaessa tilaamaan hankintaan liittyviä lisä- ja muutostöitä sopimuksen mukaisin ehdoin.

Päätös

Hallitus päätti ehdotuksen mukaan.

Liitteet

- Liite 1 Selvitys hankinnasta, Vesihuoltoverkoston rakentaminen ja saneeraus välillä Sinimäentie - Kalevalantie
- Liite 2 Hinta- ja laatuvertailu, Sinimäentie-Kalevalantie vesihuollon rakentaminen

Hallitus

§ 42

26.04.2024

Kaivoksela – Myyrmäki vesihuollon rakentaminen, osa 3 Hallitus 26.04.2024 § 42
76/05.050.502.5021/2024Esittelijä Vesihuollon toimialajohtaja Mari Heinonen
Valmistelija Osastonjohtaja Jarno Köykkä, puh. 040 044 2753

Hankinta käsittää Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän Kaivoksela-Myyrmäki osa 3 vesihuollon rakentamisen sekä muun vesihuollon saneeraamisen. Kohde sijaitsee Vantaan Myyrmäen kaupunginosassa.

Hankinta on erityisalojen hankintalain (1398/2016) mukainen EU-kynnysarvon ylittävä rakennusurakka. Määräaikaan 15.4.2024 mennessä saatiin tarjoukset neljältä alan yritykseltä.

Hallitus on hyväksynyt urakan hankesuunnitelman 22.1.2021 (§ 3), jossa hankkeen kokonaiskustannusarvio on 8,7 milj. euroa (alv 0 %).

Selvitys hankinnan tarkoituksesta, tarjouspyyntömenettelystä, valituista tarjouksista sekä edotus perusteluineen on esitetty hallituksen jäsenille jaetun esityslistan liitteenä. Päätös perustuu tarjouspyynnön mukaisesti tarjousten kokonaistaloudelliseen edullisuuteen.

Hankintasopimus ei synny tällä päätöksellä tai sen tiedoksiannolla, vaan vasta hankintasopimuksen allekirjoittamisella.

Päätösehdotus (MH) Hallitus päättää

a. valita Kaivoksela – Myyrmäki osa 3 vesihuollon rakentaminen urakan toteuttajaksi kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen jättäneen VM Suomalainen Oy:n vertailuhinnalla 3 915 190,00 euroa (alv 0 %),

b. oikeuttaa vesihuollon toimialajohtajan tai hänen määräämänsä allekirjoittamaan hankinnasta tehtävän sopimuksen sekä tarvittaessa tilaamaan hankintaan liittyviä lisä- ja muutostöitä sopimuksen mukaisin ehdoin.

Päätös Hallitus päätti ehdotuksen mukaan.

Liitteet

- Liite 1, selvitys hankinnasta, Kaivoksela–Myyrmäki vesihuollon osa 3 rakentaminen, urakoitsijan valinta

Hallitus

§ 43

26.04.2024

Sako- ja umpikaivolietteiden tyhjennys- ja kuljettaminen Kirkkonummella 2025–2030

Hallitus 26.04.2024 § 43
1120/05.050.501.5011/2023

Esittelijä
Valmistelijat

Jätehuollon toimialajohtaja Petri Kouvo
Käyttöpäällikkö Juho Nuutinen, puh. 045 657 9310
Hankinta-asiantuntija Ari-Santeri Talja, puh. 050 5696 589

Hankinta käsittää HSY:n vuosina 2025–2030 tarvitsemat sako- ja umpikaivolietteiden tyhjennys- ja kuljetuspalvelut Kirkkonummella seuraavasti:

Sako- ja umpikaivolietteiden tyhjennys- ja kuljetus Kirkkonummella urakka-alueilla 136,137,138 ja 139 ajalla 2.6.2025-2.6.2030.

Hankinta on hankintalain (1397/2016) mukainen EU-kynnysarvon ylittävä palveluhankinta. Määräaikaan 29.2.2024 mennessä saatiin tarjoukset neljältä alan yritykseltä.

Selvitys hankinnan tarkoituksesta, tarjouspyyntömenettelystä, valituista tarjouksista sekä ehdotus perusteluineen on esitetty hallituksen jäsenille jaetun esityslistan liitteenä. Hankinnan valintaperusteena on tarjouspyynnön ehtojen mukaisesti saadut hinnaltaan halvimmat tarjoukset.

Sopimus ei synny tällä päätöksellä tai sen tiedoksiannolla, vaan vasta sopimuksen allekirjoittamisella.

Päätösehdotus (PK)

Hallitus päättää

a. tilata HSY:n tarvitsemat sako- ja umpikaivolietteiden tyhjennys- ja kuljetuspalvelut urakka-alueiden 136,138 ja 139 osalta Eerola-Yhtiöt Oy:ltä, urakka-alueen 137 osalta Sjöbloms Tankservice Oy:ltä hankinnan verottoman arvon ollessa enintään 4 727 753,70 euroa, ja

b. oikeuttaa jätehuollon toimialajohtajan allekirjoittamaan hankinnasta tehtävät sopimukset.

Päätös

Hallitus päätti ehdotuksen mukaan.

Liitteet

- Liite 1, selvitys hankinnasta, sako- ja umpikaivolietteiden tyhjennys- ja kuljetustyö Kirkkonummella vuosina 2025–2030
- Liite 2, tarjousten vuosikustannusvertailu, sako- ja umpikaivolietteiden tyhjennys- ja kuljetustyö Kirkkonummella vuosina 2025–2030

Hallitus	§ 30	22.03.2024
Hallitus	§ 44	26.04.2024

HSY:n osallistuminen Vantaan ratikan alliansseihin

Hallitus 22.03.2024 § 30

Esittelijä Toimitusjohtaja Tommi Fred
Valmistelijat Vesihuollon toimialajohtaja Mari Heinonen, puh. 050 320 3909
Osastonjohtaja Jarno Köykkä, puh. 0400 442 753

HSY on päättänyt yhtymäkokouksessa 17.11.2023 Vantaan ratikan hankesuunnitelman hyväksymisestä. Päätöksessä todettiin, että osallistumisesta Vantaan ratikan allianssiin osallistumisesta päätetään erikseen.

HSY ja Vantaan ovat käyneet neuvotteluita Vantaan ratikan hankekokonaisuuksista ja allianssin muodostamisesta. Sopimusneuvotteluiden perusteella on päätetty esittää, että HSY osallistuu yhtenä sopimuskumppanina muodostuviin kahteen allianssiin. Tärkeimpinä perusteluina on HSY mahdollisuus vaikuttaa muodostuvien allianssien kokonaisuuteen organisoinnin, tehtävien, resurssoinnin, hankintojen ja muiden linjauspäätösten osalta.

Vantaan ratikan allianssi on HSY:n vesihuollon yksi suurimpia lähitulevaisuuden investointeja, jolloin ohjautuvuuteen on syytä panostaa. HSY:llä on paikka Vantaan ratikka-allianssin tilaajan johtoryhmässä ja projektiryhmässä sekä tarkoituksenmukaisissa tekniikkaryhmissä. Tällä varmistetaan myös HSY:n edunvalvonta hankkeessa.

Yksi tärkeimpiä perusteita olla osana allianssia on myös kustannusten läpinäkyvyys, joka voidaan varmistaa olemalla osana allianssia. Erillisten sopimusten kautta läpinäkyvyys heikkenee. Allianssin optioiksi on myös kirjattu erilaisia HSY:n tarpeista tulevia erillishankkeita, jotka voidaan päättää toteutettavaksi joko osana allianssia taikka erillisinä hankintoina.

Vantaan ratikan hankinnat on suunniteltu kahtena allianssikonaisuutena: Länsiosa (sisältäen Tikkurilanraitin tunnelin osuuden) ja Itäosa. Molemmat allianssit kilpailutetaan samaan aikaan.

HSY:n hallitukselle tuodaan erikseen päätöksentekoon allianssien hankintapäätökset. Hankintojen päätöksenteon yhteydessä käydään myös tarkemmin läpi kustannukset sekä muut allianssin tuomat velvoitteet. Lähtökohtana kustannusjaolle on kuntien ja HSY:n välinen KT-sopimus. Hankekokonaisuutta käsitellään edelleen yhtymäkokouksen päättämän hankesuunnitelman mukaisessa kokonaishinnassa 57 miljoonaa euroa.

Käsittely Hallituksen jäsen Paula Lehmuskallio poistui kokouksesta asian käsittelyn ajaksi, koska vastustanut hanketta mm. Vantaan kaupunginvaltuustossa piti mahdollisena esteellisyyttä (yhteisöjäävi).

Keskustelun aikana hallituksen puheenjohtaja Mia Nygård-Peltola ehdotti asian jättämistä pöydälle hallituksen jäsen Antti Vuorelan ja Leo

Straniuksen kannattamina. Hallitus oli asiasta yksimielinen, joten asian käsittelyä päätettiin jatkaa seuraavassa hallituksen kokouksessa sekä sitä edeltävässä hallituksen iltakoulussa.

Päätösehdotus (TF)

Hallitus päättää HSY:n osallistuvan Vantaan ratikan allianssien muodostamiseen siten että tavoitteena on, että Vantaan kaupungin lisäksi HSY on allianssien jäsen. Hankintapäätökset alliansseista tuodaan erikseen hallituksen päätöksentekoon.

Päätös

Hallitus päätti jättää asian pöydälle. Asian käsittelyä jatketaan hallituksen iltakoulussa 11.4.2024.

Hallitus 26.04.2024 § 44
318/00.01.013.0132/2024

Esittelijä
Valmistelijat

Toimitusjohtaja Tommi Fred
Vesihuollon toimialajohtaja Mari Heinonen, puh. 050 320 3909
Osastonjohtaja Jarno Köykkä, puh. 0400 442 753

HSY on päättänyt yhtymäkokouksessa 17.11.2023 Vantaan ratikan hankesuunnitelman hyväksymisestä. Päätöksessä todettiin, että osallistumisesta Vantaan ratikan allianssiin osallistumisesta päätetään erikseen.

HSY ja Vantaan ovat käyneet neuvotteluita Vantaan ratikan hankekokonaisuuksista ja allianssin muodostamisesta. Sopimusneuvotteluiden perusteella on päätetty esittää, että HSY osallistuu yhtenä sopimuskumppanina muodostuviin kahteen allianssiin. Tärkeimpinä perusteluina on HSY mahdollisuus vaikuttaa muodostuvien allianssien kokonaisuuteen organisoinnin, tehtävien, resurssoinnin, hankintojen ja muiden linjauspäätösten osalta.

Vantaan ratikan allianssi on HSY:n vesihuollon yksi suurimpia lähitulevaisuuden investointeja, jolloin ohjautuvuuteen on syytä panostaa. HSY:llä on paikka Vantaan ratikka-allianssin tilaajan johtoryhmässä ja projektiryhmässä sekä tarkoituksenmukaisissa tekniikkaryhmissä. Tällä varmistetaan myös HSY:n edunvalvonta hankkeessa.

Yksi tärkeimpiä perusteita olla osana allianssia on myös kustannusten läpinäkyvyys, joka voidaan varmistaa olemalla osana allianssia. Erillisten sopimusten kautta läpinäkyvyys heikkenee. Allianssin optioiksi on myös kirjattu erilaisia HSY:n tarpeista tulevia erillishankkeita, jotka voidaan päättää toteutettavaksi joko osana allianssia taikka erillisinä hankintoina.

Vantaan ratikan hankinnat on suunniteltu kahtena allianssikonaisuutena: Länsiosa (sisältäen Tikkurilanraitin tunnelin osuuden) ja Itäosa. Molemmat allianssit kilpailutetaan samaan aikaan.

HSY:n hallitukselle tuodaan erikseen päätöksentekoon allianssien hankintapäätökset. Hankintojen päätöksenteon yhteydessä käydään myös tarkemmin läpi kustannukset sekä muut allianssin tuomat velvoitteet. Lähtökohtana kustannusjaolle on kuntien ja HSY:n välinen KT-sopimus. Hankekokonaisuutta käsitellään edelleen yhtymäkokouksen päättämän hankesuunnitelman mukaisessa kokonaishinnassa 57 miljoonaa euroa.

Päätösehdotus (TF)

Hallitus päättää HSY:n osallistuvan Vantaan ratikan allianssien muodostamiseen siten että tavoitteena on, että Vantaan kaupungin lisäksi HSY on allianssien jäsen. Hankintapäätökset alliansseista tuodaan erikseen hallituksen päätöksentekoon.

Päätös

Hallitus päätti ehdotuksen mukaan.

Hallitus

§ 45

26.04.2024

Talousarviolainan ottaminen

Hallitus 26.04.2024 § 45
435/00.01.013.0132/2024

Esittelijä
Valmistelija

Toimitusjohtaja Tommi Fred
Talousjohtaja Minna Haapala, puh. 050 451 0030

Yhtymäkokous on 17.11.2023 § 11 hyväksynyt HSY:n toiminta- ja taloussuunnitelman vuosille 2024–2026 ja valtuuttanut hallituksen ottamaan uutta pitkäaikaista lainaa vuoden 2024 talousarvion puitteissa enintään 184 000 000 euroa.

Lyhytaikaisen rahoituksen ja maksuvalmiuden hoitamiseksi on käytettävissä yhtymäkokouksen 20.11.2009 hyväksymät yhteensä 90 miljoonan euron kuntatodistusohjelma ja 10 miljoonan euron tililuotto. Kuntatodistusohjelmaa käytetään joustavana ratkaisuna lyhytaikaisiin maksuvalmiustarpeisiin.

Ensimmäinen erä vuoden 2024 talousarviolainasta määrältään 60 miljoonaa euroa kilpailutettiin vuoden 2023 lopulla ja nostettiin 25.1.2024 (hallituksen päätös 15.12.2023 § 133).

Seuraava erä talousarviolainasta 60 miljoonaa euroa on kilpailutettu ja saatujen tarjousten vertailu liitteenä. Ainoastaan Kuntarahoitus tarjosi tarjouspyynnössä pyydettyä 15 vuoden laina-aikaa.

Ehdotetaan nostettavaksi 60 miljoonan euron laina Kuntarahoitukselta. Laina otetaan tasalyhenteisenä (6 kk) ja laina aika on 15 vuotta. Laina nostetaan 19.6.2024 mennessä.

Päätösehdotus (TF)

Hallitus päättää

- a. ottaa 60 miljoonan euron vaihtuvakorkoisen velkakirjalainan Kuntarahoitukselta tarjouksen 8.4.2024 mukaisin ehdoin ja
- b. valtuuttaa talousjohtajan allekirjoittamaan laina-asiakirjat.

Päätös

Hallitus päätti ehdotuksen mukaan.

Liitteet

- Liite, lainan kilpailutus, vertailu (salassa pidettävä, JulKL 24.1 § 20-k)

Hallitus

§ 46

26.04.2024

HSY:n edustaminen Pääkaupunkiseudun Vesi Oy:n varsinaisessa yhtiökokouksessa

Hallitus 26.04.2024 § 46
416/00.01.013.0132/2024

Esittelijä
Valmistelija

Toimitusjohtaja Tommi Fred
Johtava lakimies Miikka Pekkarinen, puh. 040 743 2542

Pääkaupunkiseudun Vesi Oy on HSY:n omistama (81,16 %) tytäryhtiö, jonka tehtävänä on toimittaa omistajatahojen vesihuoltolaitosten käytettäväksi riittävä määrä laadukasta raakavettä, josta laitokset tuottavat juomavettä nykyään noin 1,3 miljoonalle asukkaalle. Yhtiö omistaa ja hallitsee Päijänteeltä Vantaan Silvolaan ulottuvaa vedenhankintajärjestelmää, huolehtii järjestelmän ylläpidosta, operoinnista ja muusta käytöstä sekä peruskorjauksista. Vedenhankintajärjestelmän muodostaa Päijännetunneli sen käyttöä palvelevine rakennelmineen ja laitteistoineen.

Pääkaupunkiseudun Vesi Oy:n osakkaita ovat HSY:n lisäksi Porvoon Vesi, Keski-Uudenmaan Vesi kuntayhtymä, Hyvinkään Vesi, Kirkkonummen Vesi ja Nurmijärven Vesi -liikelaitokset. Vuodesta 2011 alkaen pääosa yhtiön toiminnoista on ollut sopimusperusteisesti HSY:n vastuulla.

HSY:n hallitus on antanut kokouksissaan 15.10.2021 § 137 sekä 22.9.2023 § 96 toimiohjeet HSY:n edustajien nimeämiseen Pääkaupunkiseudun Vesi Oy:n hallitukseen.

HSY:n hallintosäännön 11 §:n mukaan, ellei toimivallasta muuten ole määrätty, tai toimitusjohtaja ole määrännyt tehtävää muulle viranhaltijalle, toimitusjohtaja käyttää kuntayhtymän puhevaltaa yhtiökokouksissa.

HSY:n tarkastuslautakunta on kilpailuttanut kuntayhtymän tilintarkastusyhteisöksi KPMG Julkistarkastus Oy:n. Hankinta on sisältänyt myös HSY:n tytäryhteisöjen tilintarkastuksen ja tilintarkastusyhteisö on antanut suostumuksensa tytäryhteisöjen tilintarkastajaksi.

Yhtiön varsinaisessa yhtiökokouksessa 29.5.2023 klo 12 alkaen käsitellään osakeyhtiölain määräämät asiat. Yhtiökokouskutsu ja esityslista ovat oheisaineistona.

Päätösehdotus (TF)

Hallitus päättää

a. valtuuttaa toimitusjohtajan tai hänen määräämänsä edustamaan HSY:tä ja käyttämään sen äänivaltaa Pääkaupunkiseudun Vesi Oy:n varsinaisessa yhtiökokouksessa,

b. antaa yhtiökokousedustajalle toimiohjeeksi

- esittää yhtiön hallitukseen valittavaksi nykyiset HSY:n hallituksen päättämät jäsenet ja puheenjohtajaksi Ville Laakson,
- tilikauden alijäämä 921 597,59 euroa kirjataan edellisten tilikausien voitto

(tappio) -tilille,

- yhtiön tilinpäätös vuodelta 2023 vahvistetaan,
- hallituksen puheenjohtajan ja hallituksen jäsenten palkkioita ei koroteta,

c. todeta, että tilintarkastajan valinnassa noudatetaan HSY:n konserniohjeen ja tarkastuslautakunnan ohjeita. Päättyneellä tilikaudella tilintarkastajana on toiminut tilintarkastusyhteisö KPMG Julkistarkastus Oy, vastuullisena tilintarkastajana JHT, KHT Outi Koskinen.

Päätös

Hallitus päätti ehdotuksen mukaan.

Liitteet

- PSV Oy, kokouskutsu yhtiökokoukseen 29.5.2024

Hallitus

§ 47

26.04.2024

Kevätyhtymäkokouksen 31.5.2024 koolle kutsuminen

Hallitus 26.04.2024 § 47
458/00.01.013.0132/2024

Esittelijä
Valmistelija

Toimitusjohtaja Tommi Fred
Johtava lakimies Miikka Pekkarinen, puh. 040 743 2542

Perussopimuksen 7 §:n mukaan yhtymäkokouksen kokouskutsu on lähetettävä, ellei erityisestä muusta syystä ole tarpeen noudattaa lyhyempää kutsuaikaa, vähintään kuukautta ennen kokousta jäsenille sekä tiedoksi kuntayhtymän hallituksen jäsenille.

Kevätyhtymäkokouksessa päätetään:

- tilinpäätöksen, joka käsittää tuloslaskelman, taseen, rahoituslaskelman ja toimintakertomuksen vahvistamisesta,
- toimenpiteistä, joihin tilinpäätöksen mukainen voitto tai tappio antaa aihetta sekä
- vastuuvapauden myöntämisestä.

Lisäksi kevätyhtymäkokouksessa käsitellään seuraavia asioita:

- sidonnaisuusilmoitukset,
- eron myöntäminen hallituksen jäsenelle ja uuden varsinaisen jäsenen valinta jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Päätösehdotus (TF)

Hallitus päättää

a. kutsua kevätyhtymäkokouksen koolle perjantaina 31.5.2024 klo 10.30 HSY:n päätoimitiloissa Ilmalassa osoitteessa Ilmalantori 1, Helsinki, ja

b. pyytää jäsenkuntia nimeämään edustajat yhtymäkokoukseen ja ilmoittamaan siitä keskiviikkoon 29.5.2024 mennessä HSY:n kirjaamoon, mikäli edustus yhtymäkokouksessa ei perustu asemavaltuutukseen tai aiempaan päätökseen.

Päätös

Hallitus päätti ehdotuksen mukaan.

Hallitus

§ 48

26.04.2024

Viranhaltijoiden päätösten seuraaminen

Hallitus 26.04.2024 § 48

Esittelijä
ValmistelijaToimitusjohtaja Tommi Fred
Hallintosihteeri Anu Hämäläinen, puh. 050 330 5195

Hallitukselle on toimitettu sähköisesti kuntalain 92 §:n mukaista ottomenettelyä varten viranhaltijoiden tekemät päätökset ajalta 19.3.–23.4.2024.

Päätösehdotus (TF)

Hallitus päättää olla ottamatta käsiteltäväkseen liitteessä mainittuja päätöksiä.

Päätös

Hallitus päätti ehdotuksen mukaan.

Liitteet

- Viranhaltijoiden tekemät päätökset ajalla 19.3.-23.4.2024

Hallitus

§ 49

26.04.2024

Tiedoksi merkittävät asiat

Hallitus 26.04.2024 § 49

Esittelijä
ValmistelijaToimitusjohtaja Tommi Fred
Hallintosihteeri Anu Hämäläinen, puh. 050 330 5195**HSY:n kvartaaliraportti Q1/2024 omistajakaupungeille**Lisätiedot: talusjohtaja Minna Haapala, puh. 050 451 0030,
taluspäällikkö Joonas Kinnunen, puh. 040 761 5115

HSY raportoi omistajakaupunkien omistajaohjauksen tavoitteiden toteutumista kaupunkien asettaman aikataulun mukaisesti neljä kertaa vuodessa. Perussopimuksen mukaisesti HSY:n varsinainen osavuosikatsausrytmi on edelleen kuitenkin kolme kertaa vuodessa. Raportoinnin eritymisyydestä johtuen HSY on laatinut omistajaohjaustavoitteiden ja talouden tilannekuvasta tiiviin kvartaaliraportin, jossa kuvataan tilanne 31.3.2024. Se on toimitettu pääkaupunkiseudun kaupunkien omistajaohjaukselle tavoiteaikataulun mukaisesti 19.4. Varsinaisen osavuosikatsaus raportoidaan toukokuussa 2024.

Kvartaaliraportin mukaan HSY:n taloudellinen tilanne on odotusten mukainen. Tuottavuuteen, hiilineutraalisuuteen sekä asiakastyytyväisyyteen liittyvät omistajaohjaustavoitteet vuodelle 2024 ovat toteutumassa. Kierrätysasteen ja laskuttamattoman veden osalta tavoitteet ovat hyvin haastavat nykyisellä investointitasolla, eikä niiden ennusteta toteutuvan lukuisista aktiivisista toimista huolimatta.

Päätösehdotus (TF)

Hallitus päättää merkitä asiat tiedoksi.

Päätös

Hallitus päätti ehdotuksen mukaan.

Hallitus

§ 50

26.04.2024

Muut asiat ja seuraava kokous

Hallitus 26.04.2024 § 50

Esittelijä
ValmistelijaToimitusjohtaja Tommi Fred
Hallintosihteeri Anu Hämäläinen, puh. 050 330 5195

Päätösehdotus (TF)

Hallitus päättää pitää seuraavan kokouksen perjantaina 31.5.2024, klo 9.00 HSY:ssä Ilmalassa kokoushuoneessa Graniitti (Ilmalantori 1, Helsinki). Esikokous alkaa klo 8.30.

Päätös

Hallitus päätti ehdotuksen mukaan.

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 36, § 37, § 38, § 39, § 47, § 48, § 49, § 50

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Päätökseen, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa kuntalain 136 §:n mukaan hakea muutosta.

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 40, § 44, § 45, § 46

OIKAISUVAATIMUSOHJE

Hallituksen päätökseen tyytymätön saa tehdä siitä oikaisuvaatimuksen Helsingin seudun ympäristöpalvelut - kuntayhtymän hallitukselle.

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (*asianosainen*). Oikaisuvaatimuksen saa tehdä myös Helsingin, Espoon, Kauniaisten tai Vantaan kaupunki (*HSY:n jäsenkaupunki*) sekä kuntalain (410/2015) 3 §:n mukaisesti näiden kaupunkien jäsenenä oleva henkilö, yhteisö, laitos tai säätiö (*jäsen*).

Oikaisuvaatimukselle varattu määräaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä neljäntoista (14) päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää mukaan lukematta. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä tai muu sellainen päivä, jona työt virastoissa on keskeytettävä, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen. Myöhästynyttä oikaisuvaatimusta ei oteta tutkittavaksi.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa *asianosaisen* katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

HSY:n jäsenkaupungin tai tämän *jäsenen* katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan oikaisua
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella oikaisua vaaditaan.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava tekijän nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero.

Oikaisuvaatimuksen osoittaminen ja toimittaminen

Oikaisuvaatimus on osoitettava HSY:n hallitukselle ja toimitettava HSY:n kirjaamoon sen aukioloaikana ma-pe klo 8.30–15.30.

Oikaisuvaatimuksen toimittaminen postitse tai sähköpostitse tapahtuu lähettäjän vastuulla.

Kirjaamon yhteystiedot ovat

Postiosoite: PL 100, 00066 HSY
Käyntiosoite: Ilmatori 1, 00240 Helsinki
Sähköpostiosoite: kirjaamo@hsy.fi
Puhelinnumero: 09 1561 2010
Kirjaamo on avoinna maanantaista perjantaihin klo 8.30–15.30.

Pöytäkirjanotteet

Päätöstä koskevia pöytäkirjanotteita ja liitteitä voi pyytää HSY:n kirjaamosta.

ERITYISET MUUTOKSENHAUKUOHJEET JA MUUTOKSENHAKUKIELLOT

Edellä mainitusta oikaisuohjeesta poikkeavasti haetaan muutosta, kun muutoksenhaun kohteena oleva päätös on:

- **Hankintapäätös.** Hankintapäätökseen haetaan muutosta hankinta-oikaisulla tai valittamalla markkinaoikeuteen
  - [Muutoksenhakuohje hankintapäätökseen erityisalojen hankintalakia sovellettaessa \(pdf\)](#)
  - [Muutoksenhakuohje hankintapäätökseen yleistä hankintalakia sovellettaessa \(pdf\)](#)
- **Oikaisuvaatimukseen annettu päätös.** Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen haetaan muutosta valittamalla kunnallisvalituksella hallinto-oikeuteen.
  - [Valitusosoitus oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen \(pdf\)](#)
- **Jätelain nojalla tehty päätös.** Jätelain nojalla tehtävään päätökseen haetaan muutosta valittamalla hallintovalituksella hallinto-oikeuteen.
  - [Valitusosoitus jätelain nojalla annettuun päätökseen \(pdf\)](#)

Toimitettavaan pöytäkirjanotteeseen liitetään automaattisesti oikea muutoksenhakuohje.

Muutoksenhakukiellot

Päätöksiin, jotka koskevat vain asian valmistelua ja täytäntöönpanoa, ei saa kuntalain 136 §:n nojalla hakea muutosta.

Päätökseen, josta voidaan tehdä oikaisuvaatimus, ei saa hakea muutosta valittamalla kuntalain (410/2015) nojalla.

Markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvaan hankinta-asiaan ei saa hakea muutosta kuntalain eikä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain nojalla.

Muutoksenhakuohje koskee pykälä: § 41, § 42

OIKAISUOHJE JA VALITUSOSOITUS

Hankinnan ylittäessä erityisalojen hankintalain EU-kynnysarvon

Vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivan yksikön julkista hankintaa koskevaan päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun voidaan hakea muutosta vaatimalla hankintayksiköltä oikaisua (hankintaoikaisu). Asia voidaan myös saattaa valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi, mikäli hankinnan arvo ylittää vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivan yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (erityisalojen hankintalaki) 13 §:n mukaisen kynnysarvon.

I OIKAISUOHJE

Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön voi tehdä hankintalain 132–134 §:n mukaan hankintayksikölle kirjallisen hankintaoikaisun. Hankintaoikaisun voi tehdä tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas eli se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (*asianosainen*).

Hankintaoikaisun tekoaika

Asianosaisen on tehtävä hankintaoikaisu 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta.

Sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä hankintapäätös oheisasiakirjoiheen katsotaan saaduksi tiedoksi sinä päivänä, jolloin päätöksen oheisasiakirjoiheen sisältävä sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Jos tiedoksianto toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei tiedoksiannon näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa, tiedoksianto katsotaan tapahtuneeksi saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Hankintaoikaisun sisältö

Hankintaoikaisusta on käytävä ilmi vaatimukset perusteineen. Hankintaoikaisusta on käytävä ilmi oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi.

Hankintaoikaisuun on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, jolleivät ne jo ole hankintayksikön hallussa.

Toimitusosoite

Hankintaoikaisu on toimitettava HSY:n kirjaamoon sen aukioloaikana ma-pe klo 8.30 -15.30.

Hankintaoikaisun toimittaminen postitse tai sähköpostitse tapahtuu lähettäjän vastuulla.

Kirjaamon yhteystiedot:

Postiosoite: PL 100, 00066 HSY
Käyntiosoite: Ilmalantori 1, 00240 Helsinki
Sähköpostiosoite: kirjaamo@hsy.fi
Puhelinnumero: 09 1561 2010

Hankintaoikaisun vireilletulo ja käsittely eivät vaikuta siihen määräaikaan, jonka kuluessa asianosainen voi hankintalain nojalla hakea muutosta valittamalla markkinaoikeuteen.

II VALITUSOSOITUS MARKKINAOIKEUTEEN

Tarjoaja, osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee, voi saattaa asian markkinaoikeuden käsiteltäväksi tekemällä valituksen.

Julkisista hankinnoista annetun lain 146 §:n mukaan puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan tai dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevaan hankintayksikön ratkaisuun ei saa hakea valittamalla muutosta, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa. Lupa on myönnettävä, jos:

- 1) asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää; tai
- 2) siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.

Jollei toisin säädetä, valitus on tehtävä kirjallisesti 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen.

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista, jos hankintayksikkö on tehnyt hankintasopimuksen tai käyttöoikeussopimuksen hankintalain 130 §:n 1 tai 3 kohdan nojalla noudattamatta odotusaikaa.

Valitus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut olennaisesti puutteellinen.

Sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä hankintapäätös oheisasiakirjoineen katsotaan saaduksi tiedoksi sinä päivänä, jolloin päätöksen oheisasiakirjoineen sisältävä sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Jos tiedoksianto toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei tiedoksiannon näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa, tiedoksianto katsotaan tapahtuneeksi saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava hankinta-asia, jota valitus koskee, sekä valittajan vaatimukset ja niiden perusteet. Puitejärjestelyyn perustuvan hankinnan tai dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevan hankintayksikön ratkaisun osalta valituskirjelmässä on esitettävä, minkä vuoksi käsittelylupa tulisi myöntää.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatija on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Lisäksi on ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelämä.

Valitukseen on liitettävä alkuperäisenä tai jäljennöksenä päätös, johon haetaan muutosta, sekä todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta. Valitukseen on liitettävä asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi. Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, kuten hallintolainkäyttölain 21 §:ssä säädetään.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava markkinaoikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen markkinaoikeuden virka-ajan päättymistä. Itse tiedoksisaantipäivää ei lasketa mukaan.

Hakemuksen voi toimittaa markkinaoikeuden kansliaan henkilökohtaisesti, asiamiestä käyttäen, lähetin välityksellä, postitse, telekopiona tai sähköpostin avulla kuten laissa sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) säädetään. Jos vireillepanon viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa asiakirjat toimittaa markkinaoikeudelle ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Markkinaoikeuden yhteystiedot:

Markkinaoikeus
Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki
Puhelin: 029 564 3300, Faksi: 029 564 3314
Sähköposti: markkinaoikeus(at)oikeus.fi
Aukioloaika: ma-pe klo 8.00-16.15

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa:
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/>

Hakemuksen voi toimittaa markkinaoikeuden kansliaan henkilökohtaisesti, asiamiestä käyttäen, lähetin välityksellä, postitse, telekopiona tai sähköpostin avulla kuten laissa sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) säädetään. Jos vireillepanon viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa asiakirjat toimittaa markkinaoikeudelle ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valituskielto

Hankintalain 163 §:n mukaan markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvaan asiaan ei saa hakea muutosta kuntalain (410/2015) eikä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) annetun lain nojalla.

Puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan tai dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevaan hankintayksikön ratkaisuun ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 146 §:n mukaisesti.

Odotusaika

EU-kynnysarvot ylittävien hankintojen osalta hankintasopimus voidaan tehdä aikaisintaan 14 päivän kuluttua siitä, kun ehdokas tai tarjoaja on saanut tai hänen katsotaan saaneen päätöksen ja valitusosoituksen tiedoksi.

Muutoksenhausta ilmoittaminen hankintayksikölle

Hankintalain 148 §:n nojalla hankinta-asiaan muutosta hakevan on kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikölle viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikön kohdassa I mainittuun osoitteeseen.

Oikeudenkäyntimaksut

Markkinaoikeudessa perittävät oikeudenkäyntimaksut määräytyvät tuomioistuinmaksulain (1455/2015) sekä maksujen määrää tarkistavan oikeusministeriön asetuksen (1122/2021) ja oikeusministeriön eräistä tuomioistuinten hakemusmaksuista vuosina 2022–2024 (1123/2021) seuraavasti:

- 1) Hankinta-asian käsittelystä peritään markkinaoikeudessa oikeudenkäyntimaksua 2 120 euroa.
- 2) Jos markkinaoikeudessa käsiteltävässä julkisia hankintoja koskevassa asiassa hankinnan arvo on vähintään miljoona euroa, käsittelymaksu on 4 240 euroa. Jos hankinnan arvo on vähintään 10 miljoonaa euroa, käsittelymaksu on 6 350 euroa.
- 3) Yksityishenkilön oikeudenkäyntimaksu markkinaoikeudessa on 530 euroa.
- 4) Hankinta-asioissa peritään 2 120, 4 240 tai 6 350 euron sijasta 500 euron oikeudenkäyntimaksu, jos asia poistetaan käsittelystä antamatta pääasiassa ratkaisua, se jää tutkimatta tai se jää sillensä. Näin voi käydä esimerkiksi valituksen peruutuksen vuoksi.
- 5) Yksityishenkilön oikeudenkäyntimaksu markkinaoikeudessa on 530 euroa.

Maksuvelvollinen on asian vireillepanija tai hänen sijaansa tullut.

Muutoksenhakuohje koskee pykälä: § 43

OIKAISUOHJE JA VALITUSOSOITUS

Hankinnan ylittäessä hankintalain kansallisen kynnysarvon

Julkista hankintaa koskevaan päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun voidaan julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (hankintalaki) mukaan hakea muutosta vaatimalla hankintayksiköltä oikaisua (hankintoaikaisu). Asia voidaan myös saattaa valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi, mikäli hankinnan arvo ylittää hankintalain 25-26 §:n mukaisen kynnysarvon.

I OIKAISUOHJE

Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön voi tehdä hankintalain 132-134 §:n mukaan hankintayksikölle kirjallisen hankintoaikaisun. Hankintoaikaisun voi tehdä tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas eli se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (*asianosainen*).

Hankintoaikaisun tekoaika

Asianosaisen on tehtävä hankintoaikaisu 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta.

Sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä hankintapäätös oheisasiakirjoineen katsotaan saaduksi tiedoksi sinä päivänä, jolloin päätöksen oheisasiakirjoineen sisältävä sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Jos tiedoksianto toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei tiedoksiannon näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa, tiedoksianto katsotaan tapahtuneeksi saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Hankintoaikaisun sisältö

Hankintoaikaisusta on käytävä ilmi vaatimukset perusteineen. Hankintoaikaisusta on käytävä ilmi oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi.

Hankintoaikaisuun on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, jolleivät ne jo ole hankintayksikön hallussa.

Toimitusosoite

Hankintoaikaisu on toimitettava HSY:n kirjaamoon sen aukioloaikana ma-pe klo 8.30 -15.30.

Hankintoaikaisun toimittaminen postitse tai sähköpostitse tapahtuu lähettäjän vastuulla.

Kirjaamon yhteystiedot:

Postiosoite: PL 100, 00066 HSY
Käyntiosoite: Ilmalantori 1, 00240 Helsinki
Sähköpostiosoite: kirjaamo@hsy.fi
Puhelinnumero: 09 1561 2010

Hankintaoikaisun vireilletulo ja käsittely eivät vaikuta siihen määräaikaan, jonka kuluessa asianosainen voi hankintalain nojalla hakea muutosta valittamalla markkinaoikeuteen.

II VALITUSOSOITUS MARKKINAOIKEUTEEN

Tarjoaja, osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee, voi saattaa asian markkinaoikeuden käsiteltäväksi tekemällä valituksen.

Julkisista hankinnoista annetun lain 146 §:n mukaan puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan tai dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevaan hankintayksikön ratkaisuun ei saa hakea valittamalla muutosta, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa. Lupa on myönnettävä, jos:

- 1) asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää; tai
- 2) siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.

Jollei toisin säädetä, valitus on tehtävä kirjallisesti 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen.

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista, jos hankintayksikkö on tehnyt hankintasopimuksen tai käyttöoikeussopimuksen hankintalain 130 §:n 1 tai 3 kohdan nojalla noudattamatta odotusaikaa.

Valitus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut olennaisesti puutteellinen.

Sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä hankintapäätös oheisasiakirjoineen katsotaan saaduksi tiedoksi sinä päivänä, jolloin päätöksen oheisasiakirjoineen sisältävä sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Jos tiedoksianto toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei tiedoksiannon näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa, tiedoksianto katsotaan tapahtuneeksi saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava hankinta-asia, jota valitus koskee, sekä valittajan vaatimukset ja niiden perusteet. Puitejärjestelyyn perustuvan hankinnan tai dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevan hankintayksikön ratkaisun osalta valituskirjelmässä on esitettävä, minkä vuoksi käsittelylupa tulisi myöntää.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatija on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Lisäksi on ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valitukseen on liitettävä alkuperäisenä tai jäljennöksenä päätös, johon haetaan muutosta, sekä todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta. Valitukseen on liitettävä asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi. Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, kuten hallintolainkäyttölain 21 §:ssä säädetään.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava markkinaoikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen markkinaoikeuden virka-ajan päättymistä. Itse tiedoksisaantipäivää ei lasketa mukaan.

Markkinaoikeuden yhteystiedot:

Markkinaoikeus
Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki
Puhelin: 029 564 3300, Faksi: 029 564 3314
Sähköposti: markkinaoikeus(at)oikeus.fi
Aukioloaika: ma-pe klo 8.00–16.15

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa:
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/>

Hakemuksen voi toimittaa markkinaoikeuden kansliaan henkilökohtaisesti, asiamiestä käyttäen, lähetin välityksellä, postitse, telekopiona tai sähköpostin avulla kuten laissa sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) säädetään. Jos vireillepanon viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa asiakirjat toimittaa markkinaoikeudelle ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valituskielto

Hankintalain 163 §:n mukaan markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvaan asiaan ei saa hakea muutosta kuntalain eikä hallintolainkäyttölain nojalla.

Puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan tai dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevaan hankintayksikön ratkaisuun ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 146 §:n mukaisesti.

Odotusaika

EU-kynnysarvot ylittävien hankintojen osalta hankintasopimus voidaan tehdä aikaisintaan 14 päivän kuluttua siitä, kun ehdokas tai tarjoaja on saanut tai hänen katsotaan saaneen päätöksen ja valitusosoituksen tiedoksi.

Muutoksenhausta ilmoittaminen hankintayksikölle

Hankintalain 148 §:n nojalla hankinta-asiaan muutosta hakevan on kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikölle viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikön kohdassa I mainittuun osoitteeseen.

Oikeudenkäyntimaksut

Markkinaoikeudessa perittävät oikeudenkäyntimaksut määräytyvät tuomioistuinmaksulain (1455/2015) sekä maksujen määrää tarkistavan oikeusministeriön asetuksen (1122/2021) ja oikeusministeriön eräistä tuomioistuinten hakemusmaksuista vuosina 2022–2024 (1123/2021) seuraavasti:

- 1) Hankinta-asian käsittelystä peritään markkinaoikeudessa oikeudenkäyntimaksua 2 120 euroa.
- 2) Jos markkinaoikeudessa käsiteltävässä julkisia hankintoja koskevassa asiassa hankinnan arvo on vähintään miljoona euroa, käsittelymaksu on 4 240 euroa. Jos hankinnan arvo on vähintään 10 miljoonaa euroa, käsittelymaksu on 6 350 euroa.
- 3) Yksityishenkilön oikeudenkäyntimaksu markkinaoikeudessa on 530 euroa.
- 4) Hankinta-asioissa peritään 2 120, 4 240 tai 6 350 euron sijasta 500 euron oikeudenkäyntimaksu, jos asia poistetaan käsittelystä antamatta pääasiassa ratkaisua, se jää tutkimatta tai se jää sillensä. Näin voi käydä esimerkiksi valituksen peruutuksen vuoksi.
- 5) Yksityishenkilön oikeudenkäyntimaksu markkinaoikeudessa on 530 euroa.

Maksuvelvollinen on asian vireillepanija tai hänen sijaansa tullut.